

Undervisningsbeskrivelse

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Termin	Maj-juni 2024
Institution	Teknisk Gymnasium College360
Uddannelse	HTX
Fag og niveau	Dansk A
Lærer(e)	Julie Aggersbøl Sejer Hansen
Hold	3.yz

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb i faget

Forløb 1	Krig
Forløb 2	Fremragende formidling
Forløb 3	Levende billeder (dokumentarfilm og kortfilm)
Forløb 4	Eventyr, fantasy og science fiction
Forløb 5	Det optimerede menneske (SO5/DIO med idéhistorie)
Forløb 6	Journalistik (SO7 med teknikfag)
Forløb 7	Litteraturhistorie fra middelalderen til det folkelige gennembrud
Forløb 8	Autofiktion
Værk 1	Erlend Loe: <i>Doppler</i> , 2004 (Roman)
Værk 2	Jesper Dalgaard: <i>Kandis for livet</i> , 2021 (Dokumentar)
Værk 3	Hans Christian Andersen: <i>Eventyr, fortalte for børn. Tredje Hefte</i> , 1837 (Eventyr)
Værk 4	Arthur Clarke: <i>Nydanskerne</i> , 2018 (Grafisk roman i oversættelse)
Værk 5	Steen Steensens Blicher: <i>Sildig opvaagnen</i> , 1828 (Novelle udgivet som værk)
Værk 6	Thomas Korsgaard: <i>Mente I det</i> , 2023 (Kortroman)

Forløb 1	Krig
Forløbets indhold og fokus	<p>Introduktion til analyse af fiktions- og faktatekster, herunder epik, lyrik, drama og journalistiske tekster, som en del af grundforløbet. Fokus på mestring af fagbegreber af relevans for ovennævnte genrer på et gymnasialt niveau.</p> <p>Derudover fokus på fremstilling af krig ud fra forskellige perspektiver:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Er teksten produceret før, under eller efter krigen? - Er teksten produceret af soldater, pårørende eller forfattere uden direkte berøring med krigen? - Er teksten produceret af krigens vindere eller tabere? - Krigstraumer og kunstens mulighed for at bearbejde disse <p>Arbejde med stilegenren ”Analyser, fortolk og perspektiver” med særligt fokus på noveller.</p>
Faglige mål	<p><u>Faglige mål:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • analysere og fortolke fiktive tekster • analysere og vurdere ikke-fiktive tekster • perspektivere tekster ud fra viden om fagets stofområder og viden om kulturelle, æstetiske, idéhistoriske, almenmenneskelige, samfundsmæssige, naturfaglige, teknologiske og erhvervsrelaterede sammenhænge • demonstrere viden om og reflektere over fagets identitet og metoder.
Kernestof	<p><u>Kernestof:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • mangfoldige litterære genrer • billeder, film og øvrige multimodale tekster • danske tekster fra de seneste 20 år og fra centrale litteraturhistoriske perioder • mindst én tekst af hver af følgende forfattere: Ludvig Holberg, Herman Bang og Martin A. Hansen • tekster med relevans for teknologisk dannelse • oversatte tekster, der bidrager til at perspektivere dansksprogede tekster i en nordisk, europæisk eller global sammenhæng • litteratur-, sprog- og medieanalytiske begreber og metoder.
Anvendt materiale.	<p><u>Baggrundsmateriale:</u></p> <p>Ole Schultz Larsen: <i>Håndbog til danske</i>, 2013, Systime</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dansk er mange ting: https://hbdansk.systime.dk/?id=252#c1195 • Denotation og konnotation: https://hbdansk.systime.dk/?id=179#c517 • Hvad handler teksten om: https://hbdansk.systime.dk/?id=149 • Tema og perspektivering: https://hbdansk.systime.dk/?id=170

- Fortællertyper: <https://hbdansk.systime.dk/?id=159#c487>
- Fakta- og fiktionsgenren: <https://hbdansk.systime.dk/?id=254>
- Dokumentarfilmtyper: <https://hbdansk.systime.dk/?id=224#c744>
- Drama: <https://hbdansk.systime.dk/?id=172#c1180>

Louise Klinke Øhrstrøm: *Krig – et danskfagligt forløb*, 2016, Lindhardt og Ringhof, s. 9

Dansk mindretals historie: ”Optakten til krigen i 1864 – kort fortalt”, 2017, <https://www.youtube.com/watch?v=148-L2E8dTg>

Dansk mindretals historie: ”Krigen i 1864 – kort fortalt”, 2017, <https://www.youtube.com/watch?v=DQ1FE3esiL8>

Peter Yding Brunbech: ”DR og Bornedal har ændret vores syn på 1864”, *Radar – Historiedidaktisk tidskrift*, 2015

Svend Skriver: ”Krigen har et kvindeligt ansigt – vi har bare ikke set det før nu”, *Kristeligt Dagblad*, 2015

Analyserede tekster:

Ludvig Holberg: ”Kriig mellem Leoparder og Tigre” (fabel), 1751

Morten Nielsen: ”Skæbne”, *Efterladte digte*, 1944/45

Morten Nielsen: ”Det hellige mod”, 1943

Martin A. Hansen: ”Roden” fra *Konkylien*, 1955

Ole Wivel: ”Vrede unge mænd”, 1958

Halfdan Rasmussen: ”Definitioner”, 1963-64

Herman Bang: Uddrag af *Tine*, 1889

DR og Ole Bornedal: 1864 (tv-serie), afsnit 4, 2014

Lars Husum: Uddrag af *Jeg er en bær*, 2010

DR og Lasse Bjørch: *Fjendeland* (tv-dokumentar), episode 1, 2019

Svetlana Aleksijevitj: Uddrag af ”Krigen har ikke et kvindeligt ansigt”, 1985

Teaterforeningen Katusha: *Krigen har ikke et kvindeligt ansigt* (drama), 2021

Kasper Colling Nielsen og DSB: ”Den unge soldats lidelser” fra *Ud og se*, 2012

	30 timer 12 % af pensum svarende til 168 sider
Arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppearbejde, skriveøvelser, peer feedback, bevægelse i undervisningen.

Forløb 2	Fremragende formidling
Forløbets indhold og fokus	<p>Introduktion til fagbegreber i relation til grammatik, kommunikation, argumentation, retorik, humor og sproglige virkemidler.</p> <p>Arbejde med stilegenerne ”Analyser, vurder og diskuter” samt ”Kronik og metatekst”.</p> <p>Introduktion til genren populærvidenskabelig formidling, herunder produktion af en populærvidenskabelig artikel baseret på naturvidenskabeligt foredrag fra Aarhus Universitet.</p>
Faglige mål	<p><u>Faglige mål:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • udtrykke sig hensigtsmæssigt, formelt korrekt, personligt og nuanceret, såvel mundtligt som skriftligt • demonstrere indsigt i sprogets opbygning, brug og funktion, herunder anvende grammatisk terminologi • demonstrere indsigt i retoriske, herunder stilistiske, virkemidler i såvel mundtlige som skriftlige sammenhænge • anvende forskellige mundtlige og skriftlige fremstillingsformer formålsbestemt og genrebevidst, herunder redegøre, kommentere, argumentere, diskutere, vurdere og reflektere • analysere og fortolke fiktive tekster • analysere og vurdere ikke-fiktive tekster • navigere i store tekstmængder samt udvælge og anvende tekster kvalificeret og med dokumentation • demonstrere viden om og reflektere over fagets identitet og metoder.
Kernestof	<p><u>Kernestof:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • dansk sprog, sproglig variation og faglige udtryksformer, herunder naturvidenskabeligt og teknologisk fagsprog • mangfoldige litterære genrer • sagtekster, herunder journalistik, politiske tekster, populærvidenskabelig formidling og erhvervsrelaterede tekster • mindst seks værker med genremæssig og historisk spredning, herunder mindst én roman og to øvrige skønlitterære værker • tekster med relevans for teknologisk dannelse • litteratur-, sprog- og medieanalytiske begreber og metoder
Anvendt materiale.	<p>Grammatik</p> <p><u>Baggrundsmateriale:</u></p>

Lotte Thorsen: ”Selv den skarpste og mest personlig stemme, går tabt hvis man ikke mestre helt basal retskrivning”, fra *Politiken*, 15. oktober 2021

Claus Petersen og Line Frederiksen: *Styr på sproget*, 2016, Systime

- Ordklasser: <https://styrpaasproget.systime.dk/?id=130>
- Sætningsanalyse: <https://styrpaasproget.systime.dk/?id=131>
- Komma: <https://styrpaasproget.systime.dk/?id=140>

Materiale om hoved- og ledsætninger formuleret af underviser

Analyserede opgaver:

Claus Petersen og Line Frederiksen: *Styr på sproget*, 2016, Systime:

- Interaktive øvelser: Ordklasser: <https://styrpaasproget.systime.dk/?id=190>

Dansk sprognævn: ”Sætningsled” fra sproget.dk:

- Find subjektet i sætningen: <https://sproget.dk/leg-og-ler/quizzes-og-ovelseser/subjekt/examfolder.2013-09-02.8861692998>
- Find verballedet i sætningen: <https://sproget.dk/leg-og-ler/quizzes-og-ovelseser/verballed/examfolder.2013-09-02.3608018557>
- Hvad hedder sætningsleddet 1: <https://sproget.dk/leg-og-ler/quizzes-og-ovelseser/saetningsled/examfolder.2013-09-17.7449029662>
- Hvad hedder sætningsleddet 2: <https://sproget.dk/leg-og-ler/quizzes-og-ovelseser/saetningsled/examfolder.2013-09-17.2664209003>
- Find det direkte objekt i sætningen: <https://sproget.dk/leg-og-ler/quizzes-og-ovelseser/objekt/examfolder.2013-09-26.6291861656>
- Find det indirekte objekt i sætningen: <https://sproget.dk/leg-og-ler/quizzes-og-ovelseser/objekt/examfolder.2013-09-26.0935987582>

Diverse øvesætninger formuleret af underviser

Kommakursus fra Edutasia og Dansk Sprognævn: <https://komma.edutasia.com/#1>

Mundtlig formidling (Projekt med Kommunikation/IT)

Rikke Holt Andersen og Susanne Uhd Petersen: ”Kommunikation og mundtlig formidling” fra *Studievaner på btx*, 2016

- Kommunikation og mundtlig formidling: <https://studievanerpaahtx.systime.dk/?id=123>
- Kommunikationsmodeller: <https://studievanerpaahtx.systime.dk/?id=140>
- Argumentation og den sproglige udformning: <https://studievanerpaahtx.systime.dk/?id=141>
- Fremlæggelsen: <https://studievanerpaahtx.systime.dk/?id=141>

Skriftlig formidling

Baggrundsmateriale:

Birgit Bruun, Nanna Christensen og Ulla Naumann: *Rod i sproget*, 2021

- Rod i formidlingen: <https://rodisproget.ibog.gyldendal.dk/?id=754>
- Metaforer i formidling: <https://rodisproget.ibog.gyldendal.dk/?id=756>
- Grammatik: <https://rodisproget.ibog.gyldendal.dk/?id=757>
- Stavefejl: <https://rodisproget.ibog.gyldendal.dk/?id=757>
- Tvetydighed: <https://rodisproget.ibog.gyldendal.dk/?id=759>

Analyserede opgaver:

Birgit Bruun, Nanna Christensen og Ulla Naumann: *Rod i sproget*, 2021:

Øvelser: <https://rodisproget.ibog.gyldendal.dk/?id=760>

Humor

Baggrundsmateriale:

Michael Balle Jensen: *Humor i danske*, 2007, Systime, s. 7-13 og 43-49

Analyserede tekster:

Casper Christensen, Frank Hvam og TV2: "Klovn – Røvsved" (kampagne for Knæk cancer), 2013, https://www.youtube.com/watch?v=2_igdZt1CN0

DSB: "Endagsbillet", 2011, <https://www.youtube.com/watch?v=zx0M4doqsjQ>

Sonofon: "Happy Dolphin", 2012:

<https://www.youtube.com/watch?v=YDmjJmjao6o>

Midttrafik: "Bussen", 2012: <https://www.youtube.com/watch?v=VXzuQiP6U8Q>

Spies Rejser: "Do it for mum", 2015:

<https://www.youtube.com/watch?v=B00grl3K01g>

Kristine Høeg: "Fed humor" fra *Information*, 16. juli 2015

Rasmus Romulus Palludan: "Et voksent menneske ser TOTALT latterligt ud på et el-løbehjul ... eller hvad? Jeg er ikke længere sikker, efter at det i weekenden viste sig, at der skal to hjul til en tango" fra *Jyllands-Posten* 19. juni 2019

Erlend Loe: *Doppler*, 2004 (værk)

	<p>Argumentation og retorik</p> <p><u>Baggrundsmateriale:</u></p> <p>Mads Rangvid og Mimi Sørensen: <i>Perspektiver i dansk</i>, 2019</p> <ul style="list-style-type: none"> • Argumenter for forandring: https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=184 • Det forandrer sig: https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=184 • Grundbegreber til argumentationsanalyse: https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=186 • Argumenter mellem fornuft, følelse og forførelse: https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=187 • Gode argumenter: https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=188 <p><u>Analyserede tekster:</u></p> <p>National Geographic og Leonardo Dicaprio: <i>Before the Flood</i>, 2016</p> <p>Vladimir Putin: Tale forud for invasionen af Ukraine, 21. februar 2022</p> <p>Claus Holm: ”Ubehag og uddannelse hænger sammen. Det skal de unge lære at leve med” fra <i>Information</i>, 23. november 2019</p> <p>Populærvidenskabelig formidling</p> <p><u>Baggrundsmateriale:</u></p> <p>Marianne Johnsen og Bodil-Marie Gade: <i>Grundbog i retorik – at vise og overbevise</i>, 2017, Systemtime</p> <ul style="list-style-type: none"> • Faglig formidling: https://grundbogiretorik.systemtime.dk/?id=131 • Metaforer i faglig formidling: https://grundbogiretorik.systemtime.dk/?id=173 • Billeder, modeller og skalering: https://grundbogiretorik.systemtime.dk/?id=268 <p><u>Analyserede tekster:</u></p> <p>Stine Overbye: ”Gagarin var døden nær” fra <i>Magasinet Historie</i>, 2021</p> <p>Naturvidenskabeligt foredrag om slangens fordøjelsessystem</p> <p>56 timer. 24% af pensum svarende til 336 sider</p>
Arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppearbejde, pararbejde, projektarbejde, fremlæggelse, test, skriftligt arbejde.

Forløb 3	Levende billeder
Forløbets indhold og fokus	<p>Introduktion til fagbegreber i relation til dokumentarfilm, herunder dokumentarfilmstyper, autenticitetsmarkører, fakta- og fiktionskoder.</p> <p>Introduktion til kortfilm, herunder forskellige kortfilmstyper og særlige genretæk ved det korte format.</p> <p>Arbejde med komposition og filmiske virkemidler i medietekster.</p> <p>Arbejde med stilen ”Analyser, fortolk og perspektiver” med særligt fokus på medietekster.</p>
Faglige mål	<p><u>Faglige mål:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • anvende forskellige mundtlige og skriftlige fremstillingsformer formålsbestemt og genrebevidst, herunder redegøre, kommentere, argumentere, diskutere, vurdere og reflektere • analysere og vurdere ikke-fiktive tekster • demonstrere viden om og reflektere over fagets identitet og metoder.
Kernestof	<p><u>Kernestof:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • billeder, film og øvrige multimodale tekster • sagtekster, herunder journalistik, politiske tekster, populærvidenskabelig formidling og erhvervsrelaterede tekster • mindst seks værker med genremæssig og historisk spredning, herunder mindst én roman og to øvrige skønlitterære værker • litteratur-, sprog- og medieanalytiske begreber og metoder
Anvendt materiale.	<p><u>Baggrundsmateriale:</u></p> <p>Ole Schultz Larsen: <i>Håndbog til dansk</i>, 2015</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dokumentarfilmstyper: https://hbdansk.systemtime.dk/?id=224#c744 • Autenticitetsmarkører i dokumentarfilm: https://hbdansk.systemtime.dk/?id=224#c745 • Brugen af fiktion og fiktionskoder: https://hbdansk.systemtime.dk/?id=224#c1435 • Filmiske virkemidler: https://hbdansk.systemtime.dk/?id=222 • Berettermodel og bølgemodel: https://hbdansk.systemtime.dk/?id=223#c735 • Fremdrift og spænding: https://hbdansk.systemtime.dk/?id=223#c740 <p>Dorthe Granild og Mette Wolfhagen: <i>Shorts – kortfilm i undervisningen</i>, 2023</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kortfilmens DNA: https://shorts.systemtime.dk/?id=136

	<ul style="list-style-type: none"> • Tre typer kortfilm: https://shorts.systeme.dk/?id=140 • Den klassisk fortællende kortfilm: https://shorts.systeme.dk/?id=141 • Slice of life-kortfilmen: https://shorts.systeme.dk/?id=142 • Den eksperimenterende kortfilm: https://shorts.systeme.dk/?id=143 <p><u>Analyserede tekster:</u></p> <p>DR og Michael Plejdrup: <i>Mandefald</i>, 1. afsnit, 2020</p> <p>Jesper Dalgaard: <i>Kandis for livet</i>, 2021 (Værk)</p> <p>TV2 og Lasse Bjerre: <i>Herlufsholms hemmeligheder</i>, 2022</p> <p>DR og Anders Agger: <i>Herlufsholm</i>, afsnittet ”Præfekter”, 2004</p> <p>Jonas Poher Rasmussen: <i>Flugt</i>, 2021 (Uddrag)</p> <p>Jannik Dahl Pedersen: <i>Trekanter af lykke</i>, 2014</p> <p>16 timer 6 % af pensum svarende til 84 sider</p>
Arbejdsfor- mer	Klasseundervisning, gruppearbejde, skriftligt arbejde.

Forløb 4	Eventyr, fantasy og science fiction
Forløbets indhold og fokus	<p>Introduktion til eventyr, fantasy og science fiction med særligt fokus på genrerne historie og slægtskab samt genretræk.</p> <p>Introduktion til strukturalistisk, feministisk og freudiansk læsning med henblik på at åbne elevernes øjne for, at danskfaglige tekster kan anskues fra forskellige vinkler.</p> <p>Diskussion af fantasy- og science fiction-genrerne status som lavkulturelle produkter.</p> <p>Arbejde med remediering og innovation ifm. deltagelse i De eventyrlige lege 2023.</p>
Faglige mål	<p><u>Faglige mål:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • anvende forskellige mundtlige og skriftlige fremstillingsformer formålsbestemt og genrebevidst, herunder redegøre, kommentere, argumentere, diskutere, vurdere og reflektere • analysere og fortolke fiktive tekster • analysere og vurdere ikke-fiktive tekster • perspektivere tekster ud fra viden om fagets stofområder og viden om kulturelle, æstetiske, idéhistoriske og almenmenneskelige sammenhænge • demonstrere kendskab til centrale litteraturhistoriske perioder og deres forbindelse til nutiden • navigere i store tekstmængder samt udvælge og anvende tekster kvalificeret og med dokumentation • demonstrere viden om og reflektere over fagets identitet og metoder.
Kernestof	<p><u>Kernestof:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • mangfoldige litterære genrer • billeder, film og øvrige multimodale tekster • sagtekster, herunder journalistik, politiske tekster, populærvidenskabelig formidling og erhvervsrelaterede tekster • danske tekster fra de seneste 20 år og fra centrale litteraturhistoriske perioder • mindst én tekst af hver af følgende forfattere: H.C. Andersen og Karen Blixen • mindst seks værker med genremæssig og historisk spredning, herunder mindst én roman og to øvrige skønlitterære værker
Anvendt materiale.	<p><u>Baggrundsmateriale:</u></p> <p>Vibeke Blaksteen og Kirsten Møller: <i>Eventyr i dansk – fra folkeeventyr til science fiction</i>, 2005, s. 8-20 og 29-31</p>

Anne Bøndergaard: *Textanalyse*, 2012

- Eventyr: Komposition, fortælleregler og motiver:
- <https://textanalyse.systime.dk/?id=5054#c970>

Gerd Lütken og Johannes Fibiger: *Litteraturens veje*,

- H.C. Andersens eventyr: <https://litteraturensveje.systime.dk/?id=175>
- Opstigning: <https://litteraturensveje.systime.dk/?id=176#c493>

Bilbo Egelund: *Fantasylitteratur*, 2011, s. 18-30, 34-40 og 44-46

Heidi Laura: ”Magisk diversitet” fra *Weekendavisen*, 5. marts 2021

Kristian Leth: ”Science fiction og fantasy er også litteratur” fra www.bog.dk, 2017

Mathias Clasen: ”Science fiction som brobygger” fra *Jyllands-Posten*, 6. November 2005

Analyserede tekster:

Folkeeventyr: ”Det gode sværd”

Folkeeventyr: ”Pullerú”

Charles Perrault: ”Den lille rødhætte” fra *Gåsemors eventyr*, 1697

Brødrene Grimm: ”Den lille rødhætte”, 1812

Brødrene Grimm: ”Den lille hyrdedreng”, 1812

Hans Christian Andersen: *Eventyr, fortalte for børn*. Første samling, Tredje Hefte, 1837 (Værk). Indeholder ”Kejserens nye klæder” og ”Den lille havfrue”.

Hans Christian Andersen: ”Hyrdinden og skorstensfejeren”, 1845

Karin Blixen: ”Ringene”, 1958

C.S. Lewis: Uddrag af *Løven, heksen og garderobeskabet*, 1950, fundet i Bilbo Egelunds *Fantasylitteratur*, 2011

George R. R. Martin og HBO: *Game of Thrones*”, sæson 1, afsnit 1 ”Winter is coming”, 2011

Maren Uthaug: *11%*, 2022, s. 124-128 og 138-144

Anders Bodelsen: ”Arbejde til alle”, 1984

	<p>Grethe-Lise Holm: ”Grim og dum”, 1983</p> <p>Arthur Clarke: <i>Nydanskerne</i>, 2018 (Grafisk roman i oversættelse)</p> <p>Deltagelse i konkurrencen De eventyrlige lege 2023 arrangeret af H.C. Andersen Fonden og H. C. Andersen Centeret ved Syddansk Universitet.</p> <p>52 timer 22 % af pensum svarende til 308 sider</p>
<p>Arbejdsfor- mer</p>	<p>Klasseundervisning, gruppearbejde, pararbejde, kreativ skrivning, fremlæggelse, innovativt og kreativt projekt.</p>

Forløb 5	Det optimerede menneske (SO5 – DIO)
Forløbets indhold og fokus	<p>Repetition af analyseværktøjer relateret til analyse af epik.</p> <p>Introduktion til analyseværktøjer knyttet til lyrik.</p> <p>Fokus på fremstilling af teknologi i fiktive og ikke-fiktive tekster, herunder især teknologioptimistiske og teknologipessimistiske opfattelser af teknologiens indvirkning på menneskets levevilkår.</p> <p>Udarbejdelse af DIO i samarbejde med idéhistorie.</p>
Faglige mål	<p><u>Faglige mål:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • udtrykke sig hensigtsmæssigt, formelt korrekt, personligt og nuanceret, såvel mundtligt som skriftligt • demonstrere indsigt i sprogets opbygning, brug og funktion, herunder anvende grammatisk terminologi • demonstrere indsigt i retoriske, herunder stilistiske, virkemidler i såvel mundtlige som skriftlige sammenhænge • anvende forskellige mundtlige og skriftlige fremstillingsformer formålsbestemt og genrebevidst, herunder redegøre, kommentere, argumentere, diskutere, vurdere og reflektere • analysere og fortolke fiktive tekster • analysere og vurdere ikke-fiktive tekster • perspektivere tekster ud fra viden om fagets stofområder og viden om kulturelle, æstetiske, idéhistoriske, almenmenneskelige, samfundsmæssige, naturfaglige og teknologiske sammenhænge • navigere i store tekstmængder samt udvælge og anvende tekster kvalificeret og med dokumentation • demonstrere viden om og reflektere over fagets identitet og metoder.
Kernestof	<p><u>Kernestof:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • mangfoldige litterære genrer • billeder, film og øvrige multimodale tekster • sagtekster, herunder journalistik, politiske tekster, populærvidenskabelig formidling og erhvervsrelaterede tekster • danske tekster fra de seneste 20 år og fra centrale litteraturhistoriske perioder • mindst én tekst af hver af følgende forfattere: Johannes V. Jensen, Tom Kristensen Peter Seeberg og Klaus Rifbjerg • tekster med relevans for teknologisk dannelse • litteratur-, sprog- og medieanalytiske begreber og metoder

Anvendt materiale.	<p><u>Baggrundslitteratur:</u></p> <p>Dorthe Mikkelsen, Mads Thomsen og Ditte Timmermann: <i>Grænseløs? – Menneske, teknologi, fremtid</i>, 2019, s. 7-13</p> <p><u>Analyserede tekster:</u></p> <p>Johannes V. Jensen: ”Naaede de færgen?” fra <i>Ved Livets Bred og andre Myter</i>, 1928</p> <p>Tom Kristensen: ”Ulykken” bragt i <i>Ord og bild</i>, 1924</p> <p>Klaus Rifbjerg: ”Motor” fra <i>Under vejrs med mig selv</i>, 1956</p> <p>Peter Seeberg: ”Patienten” fra <i>Eftersøgningen og andre noveller</i>, 1962</p> <p>Lone Hørslev: ”Hvorfor kigger du på mig, hvem er du?” fra <i>Dagene er data</i>, 2018</p> <p>Balder Asmussen og Arne Andersen: ”Den nye intelligente chatbot underminerer fundamentet for undervisning – vi skal lave det hele om” fra <i>Gymnasieskolen</i>, 21. december 2022</p> <p>DR og Anders Lund Madsen: <i>På tirsdag skal jeg dø</i>, 1. afsnit ”Preben vil dø”, 2022</p> <p>12 timer forud for SO5-forløbet og 12 timer i SO5-forløbet med fokus på litteratursøgning, rapportskrivning og formalia. 10% af pensum svarende til 140 sider</p>
Arbejdsformer	<p>Klasseundervisning, gruppearbejde, projektarbejde, rapportskrivning.</p>

Forløb 6	Journalistik
Forløbets indhold og fokus	<p>Introduktion til begreber af relevans for analyse af informations- og opinionsartikler, herunder artikeltype, avistype, målgruppe og vinkling.</p> <p>Introduktion til reportagen som genre.</p> <p>Diskussion af mediernes rolle i samfundet, hvor mediernes ansvar for fremkomsten af pseudopolitik, fake news, konstruktive nyheder og kunstig intelligens ifm. nyhedsproduktion blev berørt.</p> <p>Arbejde med stilegenre kronik.</p>
Faglige mål	<p>Faglige mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> • udtrykke sig hensigtsmæssigt, formelt korrekt, personligt og nuanceret, såvel mundtligt som skriftligt • demonstrere indsigt i retoriske, herunder stilistiske, virkemidler i såvel mundtlige som skriftlige sammenhænge • anvende forskellige mundtlige og skriftlige fremstillingsformer formålsbestemt og genrebevidst, herunder redegøre, kommentere, argumentere, diskutere, vurdere og reflektere • analysere og vurdere ikke-fiktive tekster • perspektivere tekster ud fra viden om fagets stofområder og viden om kulturelle, æstetiske, idéhistoriske, almenmenneskelige, samfundsmæssige, naturfaglige, teknologiske og erhvervsrelaterede sammenhænge • demonstrere kendskab til tendenser i samtidens danske litteratur og medier, herunder samspil med internationale strømninger • demonstrere kendskab til digitale mediers indhold og funktion samt indsigt i tilhørende etiske problemstillinger • demonstrere viden om og reflektere over fagets identitet og metoder.
Kernestof	<p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dansk sprog, sproglig variation og faglige udtryksformer, herunder naturvidenskabeligt og teknologisk fagsprog • sagtekster, herunder journalistik, politiske tekster, populærvidenskabelig formidling og erhvervsrelaterede tekster • digitale kommunikationsformer, herunder sociale medier • danske tekster fra de seneste 20 år og fra centrale litteraturhistoriske perioder • tekster med relevans for teknologisk dannelse • litteratur-, sprog- og medieanalytiske begreber og metoder • litteratur-, sprog- og mediehistorie
Anvendt materiale.	<u>Baggrundslitteratur:</u>

Ole Schultz Larsen: *Håndbog til dansk*, 2015

- Avisjournalistik: <https://hbdansk.systime.dk/?id=218>

Lisbeth Borker, Povl Brøndgaard og Sanne Rokamp: *Reportagen i ord og billeder*, 2022

- Reportagen – genren, historien, objektiviteten: <https://reportageniordogbillede.ibog.dansklf.dk/?id=137>

Ole Hedegaard Jensen: *Medier og meningsdannelse*, 2021

- Mediernes funktioner og effekter: <https://medierogmeningsdannelse.systime.dk/?id=141>

Tjekdet.dk: "Hvordan spredes forkerte informationer?", 2021: <https://www.tjekdet.dk/undervisning/hvordan-spredes-forkerte-informationer>

Radio4: *Mediemøllen* (podcast) med titlen "Konstruktive nyheder med Ulrich Haagerup og Brian Weichardt", 2020

Analyserede tekster:

Mette Guldagger, Per Munch og Magnus Bredsdorff: "Luftfarten flyver langt uden om den grønne omstilling" fra *Politiken*, 2023

Dorthe Ipsen og Niels Sandøe: "Lizette Risgaard føler sig fældet uden rettergang: Jeg gik fra "alles Lizette" til persona non grata", *Jyllands-Posten*, 2023

Thomas Foght og Lasse Egeris: "Lizette lyver" fra *Ekstra Bladet*, 2023

Emma Buus Mosegaard: "Løkke er en kujon" fra *Ekstra Bladet*, 2023

Tine Maria Winther: "Forbud mod at brænde koranen mødes med blandede følelser af danske muslimer" fra *Kristeligt Dagblad*, 2023

Lærke Cramon: "Det her er ikke blødt feministisk gøgl eller kling-klang" fra *Information*, 2023

Klaus Buster Jensen: "Køb og smid væk-kultur skader klimaet: En million mobiler og andre ting havner hvert år i danske skraldespande fremfor at blive fikset", fra *dr.dk*, 2023

Thomas Gringer Jakobsen: "EU trodser tech-giganteres fiflerier: Snart får du ret til at skifte dine flade batterier", fra *Verdens bedste nyheder*, 2023

Aselya Nielsen: "Bør staten virkelig hjælpe folk med at dø?" fra *Politiken*, 2023

	<p><u>Øvrigt materiale:</u></p> <p>Virksomhedsbesøg på Midtjyllands Avis</p> <p>Tjek det: ”Bad News”, onlinespil om spredning af fake news</p> <p>Udarbejdelse af kronik i samarbejde med teknikfag</p> <p>20 timer.</p> <p>18 % af pensum svarende til 112 sider</p>
Arbejdsfor- mer	Klasseundervisning, gruppearbejde, fremlæggelser, skriftligt arbejde.

Forløb 7	Litteraturhistorie fra middelalderen til det folkelige gennembrud
Forløbets indhold og fokus	<p>Repetition af analyseværktøjer knyttet til epik og lyrik.</p> <p>Introduktion til litteraturhistorie med fokus på politisk, idéhistorisk og litterær udvikling på tværs af middelalderen, barokken, oplysningstiden, romantikken, det moderne gennembrud og det folkelige gennembrud.</p> <p>Arbejde med stilegenren ”Litteraturhistorisk analyse og perspektivering”.</p>
Faglige mål	<p>Faglige mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> • analysere og fortolke fiktive tekster • perspektivere tekster ud fra viden om fagets stofområder og viden om kulturelle, æstetiske, idéhistoriske, almenmenneskelige, samfundsmæssige, naturfaglige, teknologiske og erhvervsrelaterede sammenhænge • demonstrere kendskab til centrale litteraturhistoriske perioder og deres forbindelse til nutiden • navigere i store tekstmængder samt udvælge og anvende tekster kvalificeret og med dokumentation • demonstrere viden om og reflektere over fagets identitet og metoder.
Kernestof	<p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mangfoldige litterære genrer • danske tekster fra de seneste 20 år og fra centrale litteraturhistoriske perioder • mindst én folkevis og én tekst af hver af følgende forfattere: Ludvig Holberg, Adam Oehlenschläger, N.F.S. Grundtvig, Steen St. Blicher, H.C. Andersen, Herman Bang, Henrik Pontoppidan, Johannes V. Jensen, Martin Andersen Nexø, Tom Kristensen, Karen Blixen, Martin A. Hansen, Peter Seeberg og Klaus Rifbjerg • mindst seks værker med genremæssig og historisk spredning, herunder mindst én roman og to øvrige skønlitterære værker • svenske og norske tekster på originalsprog • litteratur-, sprog- og medieanalytiske begreber og metoder • litteratur-, sprog- og mediehistorie
Anvendt materiale.	<p><u>Baggrundslitteratur:</u></p> <p>Mads Rangved og Mimi Sørensen: <i>Brug litteraturhistorien</i>, 2014:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Middelalderen: slægt, ære og hævn: https://bl.systemtime.dk/?id=135 • Barokken: selviscenesættelse og forfængelighed: https://bl.systemtime.dk/?id=134 • Oplysningstiden: nar og norm: https://bl.systemtime.dk/?id=133 • Romantikken: enhed og splittelse: https://bl.systemtime.dk/?id=352 • Romantismen: skuffede skæbner: https://bl.systemtime.dk/?id=131

	<ul style="list-style-type: none"> • Det moderne gennembrud: ud med Gud: https://bl.systemtime.dk/?id=130 • Århundredeskiftet: industriens tid: https://bl.systemtime.dk/?id=129 <p><u>Analyserede tekster:</u></p> <p>Folkeviser: "Ebbe Skammelsøn", Ukendt årstal</p> <p>Folkeviser: "Havfruens spådom", Ukendt årstal</p> <p>Thomas Kingo: "Den fjerde aftensang", 1674</p> <p>Ludvig Holberg: Epistel 395, 1749</p> <p>Schack von Staffeldt: "Indvielsen", 1804</p> <p>Adam Oehlenschläger: "Morgen-Vandring", 1805</p> <p>N.F.S. Grundtvig: "Jeg gik mig ud en sommerdag at høre", 1847</p> <p>Johan Krohn: Uddrag af "Peters jul", 1866</p> <p>H.C. Andersen: "Den lille pige med svovlstikkerne", 1845</p> <p>Emil Aarestrup: "Var det Synd?", 1838</p> <p>Emil Aarestrup: "Paa Sneen", 1838</p> <p>Steen Steensen Blicher: "Sildig opvaagnen", 1828</p> <p>Henrik Pontoppidan: "Ane-Mette", 1887</p> <p>Viktoria Benedictsson: Uddrag af "Pengar" 1885</p> <p>Martin Andersen Nexø: "Lønningsdag. En idyl", 1896</p> <p>32 timer. 13 % af pensum svarende til 182 sider</p>
Arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppearbejde, fremlæggelser, shared reading, skriftligt arbejde.

Forløb 8	Autofiktion
Forløbets indhold og fokus	<p>Repetition af analyseværktøjer knyttet til epik og lyrik.</p> <p>Introduktion til genren autofiktion og begreber som paratekst, hovedstol og dobbeltkontrakt. Derudover diskussion om de etiske implikationer ved at skrive autofiktivt.</p>
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> • anvende forskellige mundtlige og skriftlige fremstillingsformer formålsbestemt og genrebevidst, herunder redegøre, kommentere, argumentere, diskutere, vurdere og reflektere • analysere og fortolke fiktive tekster • demonstrere kendskab til tendenser i samtidens danske litteratur og medier, herunder samspil med internationale strømninger • demonstrere viden om og reflektere over fagets identitet og metoder.
Kernestof	<ul style="list-style-type: none"> • mangfoldige litterære genrer • danske tekster fra de seneste 20 år og fra centrale litteraturhistoriske perioder • mindst seks værker med genremæssig og historisk spredning, herunder mindst én roman og to øvrige skønlitterære værker • litteratur-, sprog- og medieanalytiske begreber og metoder • litteratur-, sprog- og mediehistorie
Anvendt materiale.	<p><u>Baggrundslitteratur:</u></p> <p>Barbara Kjær-Hansen, Peter Kennebo og Tinne Serup Bertelsen: <i>Litteraturhistorien på langs og på tværs</i>, 2012:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Autofiktion: https://litthist.systeme.dk/?id=294#c1502 <p>Marie Lodberg: ”Fra det øjeblik var det en full-blown fødselsdepression”, interview med Olga Ravn i <i>Eurowoman</i>, august 2020</p> <p>Silkeborg Bibliotekerne: ”Hverdagen”, interview med Mads Mygind (podcast), 2018: https://lytlyrik.dk/podcast/1-hverdagen</p> <p><u>Analyserede tekster:</u></p> <p>Yahya Hassan: ”Barndom” fra <i>Yahya Hassan</i>, 2013</p> <p>Yahya Hassan: ”Digtoplæsning i ghettoen” fra <i>Yahya Hassan 2</i>, 2019</p> <p>Leonora Christina Skov: Uddrag af <i>Den der lever stille</i>, 2018</p> <p>Olga Ravn: Uddrag af <i>Mit arbejde</i>, 2020</p>

	<p>Thomas Korsgaard: <i>Mente I det</i>, 2023 (Værklæsning)</p> <p>Mads Mygind: Uddrag af <i>I min bule hånd</i>, 2023</p> <p>Besøg af forfatter Mads Mygind ifm. en workshop om kreativ skrivning med særligt fokus på lyrik</p> <p>12 timer. 5 % af pensum svarende til 70 sider</p>
Arbejdsfor- mer	Klasseundervisning, gruppearbejde, fremlæggelser, kreativ skrivning.